

УДК 378.14:004.01

DOI: 10.24144/2524-0609.2019.45.125-129

Маслій Олег Миколайович

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
полковник

заступник начальника академії з навчальної роботи
– начальник навчального відділу

Військова академія

м.Одеса, Україна

mon2369@ukr.net

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-2809-2763>

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ РАКЕТНО-АРТИЛЕРІЙСЬКОГО ОЗБРОЄННЯ

Анотація. Стаття присвячена актуальній проблемі формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння, зокрема, розглянуто та проаналізовано сукупність принципів організації освітнього процесу у військових закладах вищої освіти, особливе значення серед яких для військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння мають принципи: системності, інтегративності, неперервності, внутрішньопредметної і міждисциплінарної цілісності, на основі яких визначаються базові ідеї процесу формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння. Використані методи дослідження: теоретичні – вивчення та аналіз літератури щодо удосконалення процесу військово-професійної підготовки офіцерів для Збройних сил України та стосовно загальнонаукових принципів професійної освіти; синтез специфічних принципів, що зумовлюють формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння. Основними теоретичними положеннями, що зумовлюють формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння, визначено специфічні принципи: взаємодії з іншими видами підготовки у військових ЗВО, формування психологічної готовності до виконання професійних завдань, завершеності військово-професійної підготовки.

Ключові слова: військова освіта; принципи; майбутні офіцери ракетно-артилерійського озброєння.

Вступ. Важливим завданням військової освіти України на сучасному етапі є якісна професійна підготовка офіцерів ракетно-артилерійського озброєння, психологічно готових і здатних професійно і компетентно виконувати службові обов'язки. Для цього необхідно реалізовувати ефективні освітні програми, здійснювати постійний моніторинг служби молодих офіцерів у військах і на цій основі своєчасно вносити корективи в освітньо-професійні програми, удосконалювати технології навчання тощо. Головним критерієм оцінки якості навчання повинно стати вміння професійно діяти в реальних умовах бойової обстановки. Осмислення змін, що відбуваються на тлі збройного конфлікту на сході держави, анексія Криму є основою для вибору ефективних шляхів розбудови Сухопутних військ Збройних Сил України в інтересах забезпечення військової безпеки. Тому пріоритетними завданнями Міністерства оборони України є формування нового офіцера ракетно-артилерійського озброєння, розробка сучасних освітніх програм, створення мережі військових закладів вищої освіти (ВЗВО), нарощування військово-наукового потенціалу тощо.

З огляду на зазначене, вирішити такі завдання можна спираючись на досвід підготовки військових фахівців у країнах Європи, США, враховуючи набутий досвід під час військового конфлікту у східних регіонах держави. Відповідно, потребує суттєвого перегляду освітній процес військових закладів вищої освіти України. Усе це дає підстави стверджувати, що підготувати сучасного офіцера ракетно-артилерійського озброєння можна в середовищі, в якому будуть створені умови для удосконалення технологій навчання що призведе до ефективного формування професійної компетентності таких фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Удосконаленням процесу військово-професійної підготовки офіцерів для Збройних сил України займалися: С. Каплун, С. Будник, які досліджували особливості формування військової компетентності офіцерів;

О. Євсюков, який займається питаннями військово-спеціальної компетентності; М. Нецадим, В. Ягупов, які обґрунтували концептуальні основи професійної підготовки майбутніх офіцерів; Л. Барановська, В. Георгієв, О. Діденко, В. Ройля, Г. Яворська, які досліджували проблеми військово-професійної підготовки фахівців та ін.

Метою статті є теоретичне обґрунтування основних принципів організації освітнього процесу у ВЗВО та виявлення їх ролі у підготовці таких фахівців.

Завдання дослідження: 1) схарактеризувати зміст основних принципів організації освітнього процесу у ВЗВО; 2) розкрити їх роль у процесу військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння; 3) виявити специфічні принципи, що зумовлюють формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Методи дослідження: теоретичні – вивчення та аналіз літератури щодо удосконалення процесу військово-професійної підготовки офіцерів для Збройних сил України та стосовно загальнонаукових принципів професійної освіти; синтез специфічних принципів, що зумовлюють формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Виклад основного матеріалу. За результатами аналізу психолого-педагогічної літератури нами виявлено низку загальнонаукових принципів, прийнятих у професійній педагогіці і військовій освіті: системності, інтегративності, фундаментальності, прогностичності, неперервності, внутрішньопредметної і міждисциплінарної цілісності, науковості, послідовності в навчанні, міцності засвоєння, на основі взаємозв'язку компетентнісного, особистісного, діяльнісного, системного, інтегративного, технологічного і синергетичного підходів. Розглянемо ці принципи докладніше та окреслимо їх роль у процесу військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Принцип системності забезпечує логічні зв'язки, наступність циклів навчальних дисциплін, цілісність військово-професійної підготовки. Вимоги до нього визначають необхідність взаємозв'язку навчальних предметів за змістом і місцем у загальній структурі освітнього процесу, а також послідовність і взаємозв'язок навчального матеріалу окремих дисциплін, тобто його змістовну і технологічну логіку. Відповідно до зазначеного принципу зміст військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння є єдиною системою циклів навчальних дисциплін. Організація освітнього процесу з військово-професійної підготовки передбачає системний підхід під час формування послідовності вивчення дисциплін професійної (стройова, вогнева та фізична) і спеціальної (загально-професійна, військово-професійна, професійно-спеціальна) підготовки.

Застосування принципу системності під час проектування освітнього процесу підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння визначається логікою низки наук: професійної і військової педагогіки, психології, ракетобудування, технології та ін. Він (принцип системності) проявляється в єдності міждисциплінарного та системного підходів до проектування педагогічного процесу військово-професійної підготовки, в синтезі теоретичної і практичної підготовки, в єдності педагогічного та військово-службового процесів, у тому числі військового стажування.

Системи ракетно-артилерійського озброєння є технічними системами, що складаються переважно з електричних, електромеханічних, механічних та енергетичних пристроїв. До них, в першу чергу слід віднести: електричні й магнітні ланцюги, електромагнітні пристрої й електричні машини, трансформатори, машини постійного струму, асинхронні машини, синхронні машини, джерела первинного та вторинного електроживлення, підсилювачі електричних сигналів, імпульсні пристрої, мікропроцесорні засоби, пристрої автоматичного керування, керовані й роботизовано автоматичні механізми, системи енергозабезпечення, датчики, реле й мікропроцесори, електромеханічні системи, антени й антенні пристрої, підсилювальні пристрої, операційні й вирішальні підсилювачі, схеми селекції сигналів, детектори, змішувачі, генератори, різновиди ламп, напівпровідників, інтегральні мікросхеми, аналого-цифрові й цифро-аналогові пристрої, цифрові схеми обробки сигналів, електроприводи каналів вертикального й горизонтального наведення тощо.

Проведений аналіз складових ракетно-артилерійського озброєння дозволяє зробити висновок, що принцип інтегративності забезпечує взаємозв'язок між загальнонауковими, природничо-науковими і спеціальними дисциплінами, циклами, блоками, розділами змісту навчальних дисциплін, міждисциплінарну комплексність, узагальненість, щільність знань, методів і засобів вивчення різних явищ і процесів.

Аналіз загальних характеристик, типів, видів, умов, механізмів, функцій, методів і форм інтеграції в освіті є основою відбору вихідних засад для розробки теоретичних і методичних основ інтеграції знань майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння у військових закладах вищої освіти. Впровадження принципу інтеграції в освітній процес потребує вироблення його спеціальних педагогічних характеристик. Змістовні характеристики містять логіко-змістову структуру інтегративних процесів, їх різномірні елементи, рівні, масштаби та форми інтеграції (Собко, 2007). Ці процеси суттєво залежать від

того, які елементи беруть участь в інтеграції та які виникають внаслідок інтеграції (Козловська, 2001).

Розвиток ракетного та артилерійського озброєння (поява нових зразків) призводить до зміни змісту службових обов'язків офіцерів ракетно-артилерійського озброєння. Це пов'язано із застосуванням автоматизованих систем управління і контролю, які здійснюють моніторинг технічного стану ракетної техніки та артилерійського озброєння і знижують психологічні навантаження на військових фахівців.

Важливість принципу інтегративності полягає в тому, що він дозволяє оптимізувати освітній процес ВЗВО. Результати інтеграції проявляються в тому, що знання курсантів стають системними, а вміння узагальненими, а це сприяє їх комплексному застосуванню у військовій підготовці майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Принцип фундаментальності орієнтований на формування базових теоретичних загальнотехнічних знань та вмінь, передбачає перегляд змісту військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння і заснований на фундаменталізації знань з природничо-наукових дисциплін. За такого підходу в змісті військової освіти доцільно виділити інваріантні базові одиниці наукових знань, тоді фундаментальні знання стають знаннями, що сприяють розкриттю суті фактів і явищ, характерних для конкретної спеціальності (у нашому випадку спеціальність 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, спеціалізація: експлуатація та ремонт артилерійського озброєння; експлуатація та ремонт ракетного озброєння; боеприпаси, вибухові пристрої, освітлювальні та сигнальні засоби). Курсанти, які засвоїли такі знання, будуть ефективно вирішувати проблемні ситуації, що можуть виникнути в їх майбутній професійній діяльності.

Принцип прогностичності передбачає оцінювання освітньої системи та її компонентів, розглядає перспективи їх розвитку в соціальній, економічній, технічній, військовій, освітній та інших сферах. Суть даного принципу впливає з взаємозумовленості об'єктивних процесів – розвитку військової освіти, ракетної галузі та артилерії, необхідності впровадження новітніх ідей в практику підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Відповідно до принципу неперервності підготовка майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння є неперервною, тому необхідна постійна корекція освітнього процесу у ВЗВО. Неперервна освіта – це соціально-педагогічна категорія, виражена ідеєю поступального розвитку освітніх потреб майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Вдале визначення неперервної освіти військових фахівців, в контексті представленого дослідження, зробив О. Торічний, який вважає, що неперервна освіта «полягає не стільки в організації неперервного процесу навчання, скільки в цілеспрямованому і поступовому поєднанні окремих стадій компетентності, які б змогли призвести до максимального ефекту та забезпечили б високий рівень сформованості військово-спеціальної компетентності майбутньому офіцерові-прикордонникові» (Торічний, 2012).

Принцип внутрішньопредметної і міждисциплінарної цілісності спрямований на встановлення міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, побудову взаємообумовленого, спадкоємного, логічно структурованого змісту. Цей принцип передбачає відображення діалектичних взаємозв'язків у змісті навчальних дисциплін, які діють в природі і пізнаються сучасними науками. Важливою умовою міцності і дієвості знань, умінь і навичок курсантів є здійснен-

ня міжпредметних зв'язків в процесі викладання навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки.

Об'єктивна необхідність міжпредметних зв'язків зумовлена принципом системності і визначає такий підхід до формування навчального матеріалу, за якого знання, отримані курсантами в процесі вивчення однієї або декількох дисциплін, є основою для вивчення інших або закріплюються під час їх вивчення.

Принцип науковості навчання має особливу актуальність для військової освіти оскільки передбачає, що військова підготовка курсантів повинна базуватися на сучасному науковому матеріалі. Він вимагає, щоб викладання велося на строго науковій основі, з урахуванням останніх досягнень науки і техніки. А для цього необхідно глибоко продумано розробляти навчальні програми, підручники, навчальні посібники та вносити в них дійсно сучасний науковий матеріал (Максимюк, 2009).

Принцип послідовності в навчанні передбачає закономірний зв'язок між свідомістю майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння та їх поведінкою. Здатність військових фахівців осмислювати об'єктивну дійсність і власне буття є неперервною основою їх ставлення до явищ і подій, поведінки, вчинків, моделювання майбутньої професійної діяльності. Зазначимо, що процес осмислення розвивається на базі послідовно набутих знань, що формують основний зміст свідомості людини. Особливо важливим є свідоме засвоєння курсантами військових знань, оскільки вони мають перспективне значення і можуть бути затребуваними в перспективі в інших напрямках діяльності. Послідовне засвоєння військових знань забезпечить їх міцність, яка є надзвичайно важливою в процесі підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння (Ягупов, 2002).

Особливе місце в підготовці майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння займає *принцип міцності засвоєння знань* (Малафіїк, 2005; Фіцула, 2009). Знання з військової підготовки майбутнім офіцерам ракетно-артилерійського озброєння будуть потрібні протягом усієї військової служби. Тому, знання, вміння і навички, набуті під час навчання у ВЗВО повинні зберігатися тривалий час, що висуває відповідні вимоги до організації освітнього процесу.

З представленої сукупності принципів організації освітнього процесу у ВЗВО особливе значення для військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння мають принципи: системності, інтегративності, неперервності, внутрішньооб'єктивної і міждисциплінарної цілісності, на основі яких визначаються базові ідеї процесу формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння (Ягупов та ін., 2012; Олійник, 2010):

- інтегративної цілісності освітнього процесу формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння, що виражається у взаємодії всіх її компонентів і забезпеченні відповідності сформованих компетентностей сучасному рівню вимог військової галузі;

- неперервності і багаторівневості військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння, що виражається в побудові професійної кар'єри і передбачає поступове нарощування професійної компетентності під час поетапного проходження структурних рівнів підготовки (бакалавр, магістр).

Основними теоретичними положеннями, що зумовлюють формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння, є специфічні принципи: взаємодії з іншими

видами підготовки у військових ЗВО, формування психологічної готовності до виконання професійних завдань, завершеності військово-професійної підготовки.

Принцип взаємодії з іншими видами підготовки курсантів, яка здійснюється у військових закладах вищої освіти, спрямований на взаємодію зі загальногуманітарною, військово-спеціальною, тактико-спеціальною, військово-технічною, психологічною, загальновійськовою та ін. підготовкою, що передає їй інформацію, необхідну для формування готовності військових фахівців до професійної діяльності, збагачують її теоретичні та практичні основи, а також сприяють розвитку і вдосконалення. У процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння враховуються фундаментальні основи і концептуальні положення інших видів підготовки у ВЗВО. Разом із тим, її безпосереднє завдання полягає у формуванні готовності курсантів до підвищення ефективності вогневого ураження противника ракетними військами і артилерією в операціях Сухопутних військ ЗС України.

Принцип формування психологічної готовності курсантів-випускників до виконання професійних завдань з урахуванням характеру дій військ та їх забезпечення в різних умовах орієнтований на створення організаційно-педагогічних умов до навчання; формування стійкості до навантажень під час виконання складних бойових завдань і завдань зі забезпечення дій військ, пов'язаних із певним ризиком, і які потребують психологічного налаштування; цілеспрямований систематичний аналіз діяльності курсантів і контролю засвоєння ними знань, навичок і умінь, а також діяльності науково-педагогічних працівників щодо забезпечення єдності виховання, навчання, розвитку та психологічної підготовки тощо.

Принцип завершеності військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння передбачає на кожному етапі навчання у військових ЗВО отримання курсантами необхідних для професійної діяльності знань, вмінь, навичок, розвиток здібностей і задатків. Даний принцип спрямований на застосування озброєння і військової техніки на полі бою, тактичного вишколу, високої психологічної стійкості. Крім того, впровадження досвіду ведення бойових дій, вмілого застосування озброєння та військової техніки в антитерористичній операції є об'єктивною вимогою сьогодення. Якщо раніше в наукових дослідженнях спиралися на збройні конфлікти в інших країнах і аналізували закордонний досвід, то зараз за досвід застосування сил і засобів у сучасному конфлікті платимо найдорожчим – життям і здоров'ям українських бійців.

Висновки. Проведений аналіз сукупності принципів професійної освіти, визначеної науковим загальном, дозволив дійти висновку, що у ВЗВО особливе значення для військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння мають принципи: системності, інтегративності, неперервності, внутрішньооб'єктивної і міждисциплінарної цілісності. Специфічними принципами формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння визнані такі: взаємодії з іншими видами підготовки у ВЗВО, формування психологічної готовності до виконання професійних завдань, завершеності військово-професійної підготовки.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.

Список використаної літератури

- Козловська І. М. Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи : дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04. Київ. 2001. 403 с.
- Максимюк С. П. Педагогіка: навчальний посібник. Київ: Кондор. 2009. 670 с.
- Малафійк І. В. Дидактика : навчальний посібник. Київ: Кондор. 2005. 398 с.
- Олійник Л. В. Компетентісний підхід як необхідна умова сучасної освіти у військовому університеті. *Проблеми освіти: Науковий збірник*. Київ. 2010. Вип. 65. С. 43–48.
- Собко Я. М. Теоретичні та методичні основи інтегративних курсів у професійно-технічній освіті : монографія. Львів : Сполом. 2007. 332 с.
- Торічний О. В. Педагогічна концепція організації неперервної освіти майбутніх офіцерів-прикордонників для вдосконалення військово-спеціальної компетентності. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2012. Вип. 3. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_3_26 (дата звернення: 28.12.2018).
- Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. 3-тє вид., стер. Київ : Академвидав. 2009. 560 с.
- Ягупов В. В. Педагогіка: Навчальний Київ : Либідь. 2002. 560 с.
- Ягупов В. В., Крышталь Н. А., Король В. Н. Профессиональная субъектность офицеров Министерства чрезвычайных ситуаций Украины. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького. Серія: педагогічні і психологічні науки*. Хмельницький : Вид-во Національної академії державної прикордонної служби ім. Б.Хмельницького. 2012. № 64. С. 129–133.

References

- Fitsula M.M. (2009). *Pedahohika* [Pedagogics]. Kyiv: Akademydav. [in Ukrainian]
- Kozlovska I.M. (2001). *Teoretychni ta metodychni osnovy intehtratsii znan uchniv profesiino-tekhnichnoi shkoly* [Theoretical and Methodological Foundations of Integration of Students' Knowledge in Professional and Technical Education] *Unpublished Doctoral Dissertation*. Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv. [in Ukrainian].
- Maksymiuk S.P. (2009). *Pedahohika: navchalnyi posibnyk* [Pedagogics: Textbook]. Kyiv: Kondor. [in Ukrainian].
- Malaŭiik I.V. (2010). *Dydaktyka: navchalnyi posibnyk* [Didactics: Textbook]. Kyiv: Kondor. [in Ukrainian].
- Oliinyk L.V. (2010). *Kompetentnisnyi pidkhid yak neobkhdna umova suchasnoi osvity u viiskovomu universyteti* [Competence Approach as a Necessary Condition of Modern Education in Military University]. *Problemy osvity*. 65. 43–48. [in Ukrainian].
- Sobko Y.M. (2007). *Teoretychni ta metodychni osnovy integratyvnykh kursiv u profesiino-tekhnichnii osviti: monohrafiya* [Theoretical and Methodological Foundations of Integrative Courses in Professional and Technical Education: Monograph]. Lviv: Spolom. [in Ukrainian].
- Torichnyi O.V. (2012). *Pedahohichna kontseptsiiia orhanizatsii neperervnoi osvity maibutnix ofitseriv-trykordonnykh dlia vdoskonalennia viiskovo-spetsialnoi kompetentnosti* [Pedagogical Concept of the Lifelong Learning of Future Border Guard Officers for Developing Military Special Competence]. *Bulletin of National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*, 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_3_26 (last accessed: 28.12.2018). [in Ukrainian].
- Yahupov V.V. (2002) *Pedahohika* [Pedagogics]. Kyiv: Lybid. [in Ukrainian].
- Yahupov V.V., Kryshthal N.A., & Korol V.N. (2012). *Profesionalnaia subektnost ofitserov Ministerstva chrezvychainykh situatsii Ukrainy* [Professional Identity of the Officers of the Ministry of Emergency of Ukraine]. *Selection of Scientific Works of National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after B.Khmelynskyi. Series: Pedagogical and Psychological Sciences*, 64, 129–133. [in Russian]

Стаття надійшла до редакції 06.04.2019 р.
Стаття прийнята до друку 10.04.2019 р.

Маслій Олег

кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник
полковник
заместитель начальника академии по учебной работе
– начальник учебного отдела
Военная академия
г.Одесса, Украина

ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ РАКЕТНО-Артиллерийского вооружения

Аннотация. Статья посвящена актуальной проблеме формирования профессиональной компетентности будущих офицеров ракетно-артиллерийского вооружения, в частности, рассмотрены и проанализированы совокупность принципов организации образовательного процесса в высших военных учебных заведениях, особое значение среди которых для военно-профессиональной подготовки будущих офицеров ракетно-артиллерийского вооружения имеют принципы: системности, интегративности, непрерывности, внутрипредметной и междисциплинарной целостности, на основе которых определяются базовые идеи процесса формирования профессиональной компетентности будущих офицеров ракетно-артиллерийского вооружения. Использованные методы исследования: теоретические - изучение и анализ литературы по совершенствованию процесса военно-профессиональной подготовки офицеров для Вооруженных сил Украины и относительно общенаучных принципов профессионального образования; синтез специфических принципов, обуславливающие формирование профессиональной компетентности будущих офицеров ракетно-артиллерийского вооружения. Основными теоретическими положениями, обуславливающие формирование профессиональной компетентности будущих офицеров ракетно-артиллерийского вооружения, определены специфические принципы: взаимодействия с другими видами подготовки в высших военных учебных заведениях, формирование психологической готовности к выполнению профессиональных задач, завершенности военно-профессиональной подготовки.

Ключевые слова: военное образование; принципы; будущие офицеры ракетно-артиллерийского вооружения.

Maslii Oleh

Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D., Senior Researcher
Deputy Head of the Academy for Academic Work
Military Academy, Odessa, Ukraine

PRINCIPLES OF DEVELOPING PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE OFFICERS OF MISSILE AND ARTILLERY ARMAMENT

Abstract. The article is dedicated to the relevant problem of developing professional competence of future officers of missile and artillery armament. Methods of research used: theoretical – study and analysis of literature on the improvement of the process of military-professional training of officers for the Armed Forces of Ukraine and on the general scientific principles of vocational education; the synthesis of specific principles that determine the formation of professional competence of future officers of missile artillery armaments.

In particular, we analyzed the principles of organization of the educational process in military institutions of higher education, among which a special role for military professional training of future officers of missile and artillery armament is played by the following principles: systems principle, integrative principle, inter-subject and interdisciplinary integrity, on the base of which the fundamental ideas of developing professional competence of future officers of missile and artillery armament are determined. The main theoretical regulations, that allow to develop professional competence of future officers of missile and artillery armament, are identified as specific principles: interaction with other types of training in military institutions of higher education, developing psychological readiness to carry out professional missions, completeness of military professional training. The principle of interaction with other types of training of future officers of missile and artillery armament includes the fundamentals and concepts of other types of training in MIHE. In addition, it provides for developing cadets' readiness to increase the effectiveness of defeating the enemy by means of missile forces and artillery in operations of the Ground Forces of the Armed Forces of Ukraine. The principle of developing psychological readiness of graduate cadets to carry out professional missions in view of the nature of operations and their support under different conditions is aimed at creating organizational and pedagogical conditions for studying; developing endurance to the stress when conducting difficult combat missions and combat support missions involving certain risk and requiring psychological aspiration; purposeful systematic analysis of cadets' activities and control of their knowledge and skills obtained, as well as the activities of the scientific and pedagogical staff on ensuring the integrity of education, development, and psychological training, etc. The principle of completeness of military professional training of future officers of missile and artillery armament includes at each level of studying in MIHE obtaining knowledge, skills necessary for their professional work, developing their abilities. This principle is aimed at using the armament and military vehicles on the battlefield, tactical training, high psychological endurance.

Key words: military education; principles; future officers of missile and artillery armament.